N. 127. 1844.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Zondag 27 October.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten October.

De koninklijke familie is gisteren avond van het kasteel Eu op dat van St. Cloud teruggekomen.

— Men verzekert dat een klein eskader, en wel onder bevel van den Prins *van Joinville* zich naar Napels zal begeven om den hertog *van Aumale* en zijne aanstaande, de prinses *van Salerno*, af te halen. Het stoomfregatschip *Gomer*, dat de koning naar Engeland heeft overgebragt en voor die gelegenheid prachtig versierd is, zal tot het gezegd eskadertje behooren en de jonggehuwden aan boord nemen. — Van de reis des konings en der koningin van Napels herwaarts, hoort men niet weder spreken.

— De *Moniteur* houdt den vergelijkenden staat van de in Frankrijk gedurende de negen eerste maanden van 1844, 1843 en 1842 ingevoerde koopwaren, met aanduiding der geheven regten, enz. Het totaal bedrag dier regten is geweest in 1844, 112,772,039 fr.; in 1843, 105,830,162 fr.; in 1842, 100,967,554 fr.

— De aanleg der spoorwegen en de aanbesteding van derzelver onderdeelen, alsmede de verwachte toewijzing van het overig gedeelte der leening houden thans de algemeene aandacht hoofdzakelijk bezig. Heden wordt ten aanzien van de laatste zaak verzekerd dat het huis *Rothschild* en dat van *Baring* te Londen zich verstaan hadden om gezamentlijk die operatie op zich te nemen, hetgeen natuurlijk niet zeer voordeelig voor den prijs der aanneming wordt geacht.

— De werkzaamheden aan de spoorweglijn van Parijs naar de belgische grenzen worden thans met geoefend toezigt gezet. De minister van openbare werken *Dumon* heeft dezer dagen het gedeelte van de Oise tot Amiens, dat bijna geheel voltooid is, in oogenschouw genomen. Wanneer echter de geheele lijn in openbaar gebruik zal kunnen gesteld worden, is nog niet met zekerheid te bepalen.

— De Condé sur Noireau, de geboorteplaats van den vice-admiraal *Dumont-d'Urville*, die zoo ongelukkig om het leven gekomen is, bij den brand op den spoorweg van Versailles, is den 20sten dezer een standbeeld ter nagedachtenis van dien vlootvoogd opgerigt.

— Men meldt dat de geschillen tusschen Denemarken en Marocco zijn bijgelegd; voortaan zal de jaarlijksche schatting van 21000 rijksdaalders door Denemarken niet meer betaald worden.

— Het ministerieel Ochtendblad deelt belangrijke, door de laatste pakketboot overgebragte tijdingen uit China mede, inhoudende, dat, ten gevolge van kwade trouw van de zijde der Chinesche overheden, het laatst gesloten verdrag tusschen Engeland en China als geheel van beteekenis ontbloot moet worden beschouwd. Gedurende den tijd dat genoemd verdrag opgesteld werd, overleed de voornaamste tolk der Engelsche ambassade. Hiervan en van de onbedrevenheid der Engelschen in de Chinesche taal, gebruik makende, hebben de Chinezen onderscheidene bepalingen op eene bedriegelijke wijs weggelaten; welk verdrag zoodanig door den Engelschen gezant niet onderteekend. Door dat verdrag wordt thans het bezit van het etablissement op Hong-Kong geheel nietig; de deelneming in den handel der verschillende Natien met de vijf havens uitgesloten, en eindelijk de handel van alle Natien, genoegzaam als voor den oorlog, uitsluitend tot de haven van Canton bepaald.

— Berigten uit Madrid tot den 18den vermelden dat de beide kamers geconstitueerd zijn. De kamer der gedeputeerden heeft den heer *Castro y Orozco* tot haren voorzitter gekozen; vice-presidenten zijn de heeren *Pacheco*, *Govantes*, *Armeco* en *Perpina*. Deze en de vier secretarissen zijn uit de verschillende staatkundige deelen der kamer verkozen.

— In de zitting van den 18den is het sedert lang aangekondigde ontwerp tot hervorming der constitutie aangeboden. Reeds vroegtijdig waren al de tribunes gevuld, en in die der diplomatie al de vertegenwoordigers van de vreemde mogendheden. Al de ministers waren tegenwoordig en te midden eener plegtige stilte, las de president van den raad, de generaal *Narvaez*, het ontwerp voor, na vooraf lectuur te hebben gegeven van een dekreet der koningin, waarin deze zegt, dat zij uit hoofde der gewigtige redenen haar door den raad van ministers voorgehouden, hen gautoriseerd had voormeld wetsontwerp aan te bieden. — De voorgestelde veranderingen in de constitutie komen hoofdzakelijk hierop neer: Vooreerst wordt voorgesteld de inleiding of voorrede der constitutie van 1837 weg te laten als beleedigend voor de kroon, dewijl daar gezegd wordt dat de natie in buitengewone cortes vereenigd, het koningschap gedecreteerd heeft, terwijl het medewerking van de kroon is dat de cortes vereenigd en geroepen zijn tot vaststelling der grondwet van den staat. Het artikel betrekkelijk de instelling der nationale garde wordt weggelaten, en door eene bepaling vervangen, houdende, dat het gouvernement de nationale militie plaatselijk kan organiseren naar 's lands behoeften en de openbare rust. - Het artikel, houdende dat de cortes zich tegens in de maand December vereenigen, indien zij niet vroeger opgeroepen worden, is almede weggelaten, omdat zulks dezelfde uitwerking zou hebben als het uitvoerend bewind in staat zou wezen de constitutie te schenden. De andere wijzigingen betreffen slechts de drukpers, den senaat en het huwelijk der koningin; de jury zal voortaan geen uitspraak meer doen over overtredingen tegen de bepalingen nopens de drukpers, en misdrijven, de senateurs zullen niet meer bij elke vernieuwing der kamers, maar voor levenslang gekozen worden; de koningin zal voor haar huwelijk de voorafgaande toestemming der kamers niet behoeven te vragen; zij zal er slechts vooraf kennis van geven; eene wet zal de voorwaarden en de positie van den echtgenoot regelen.

De kamer zou den volgenden dag de commissie benoemen voor het onderzoek dezer hervormingswet, welke natuurlijk tot vele en hevige debatten zal aanleiding geven.

De rust is te Madrid niet gestoord, ofschoon er vele geruchten van eene zamenzwering geloopen hadden.

Van de grenzen werd gemeld dat *Zumalacarregui*, *Santa Cruz* en eenige andere Spaansche uitgewekenen die heimelijk Perigueux hadden verlaten om naar Spanje terug te keeren, in den nacht van den 15den op den 16den gearresteerd zijn.

— Ter beurze van heden (24 October) waren genoteerd 5 pCt. 118,45; 3 pCt. 82,25; Nap. r. 98,50; Spanje 32 1/4, 3 pCt. 34 1/4; Rom L. 105 1/4.

BELGIE.

BRUSSEL, den 25sten October.

De senaat heeft zich geconstitueerd. De baron *de Schierveld* is met 31 tegen 6 stemmen tot voorzitter gekozen; de ondervoorzitters, secretarissen, questors en verschillende commissien zijn dezelfde als die van het vorige jaar. In de zitting van Woensdag is voorlezing geschied van het concept-adres van antwoord. De voornaamste zinsneden daarvan zijn:

» Sire, het gouvernement van U. M. heeft gemeend, dat het dringend noodzakelijk was eenen regelmatigen weg [illegible] dat de budgetten van het dienstjaar moesten worden aangenomen vóór het begin van het jaar waartoe zij behooren. De senaat heeft sedert lang den wensch gevoed, dat het doel mogt bereikt worden, de ijver van zijne leden om de roepstem der kroon op te volgen is een verzekerde waarborg dat de pogingen dezer vergadering aan de wenschen van het gouvernement zullen kunnen beantwoorden,

» Wij verheugen ons met U. M. deze zitting onder gunstige voorteekenen te zien openen. Wij hopen dat de gevoelens van hartelijkheid en vertrouwen, die in de betrekkingen van België met de onderscheidene mogendheden bestaan, nieuwe [illegible] onzen handel tot onze nijverheid voordeelige traktaten zullen voortbrengen. De staat zal met eene [illegible] opmerkzaamheid gadeslaan, hoe door 's konings gouvernement, ter gunste [illegible] arbeid, gebonden zijn, onderzoeken.

» Wij verblijden ons het evenwigt tusschen de ontvangsten en de uitgaven vastgesteld te zien. De onlangs genomen gewigtige finantiële maatregelen hebben de kracht van ons crediet doen blijken, terwijl zij tot deze gelukkige uitkomst hebben medegewerkt. Indien eenige nieuwe uitgaven mogten worden noodig geoordeeld, verlaten Wij vertrouwen dat de pogingen van het gouvernement zullen genoegzaam zijn [illegible] daarin te voorzien, zonder den lande nieuwe opofferingen op te leggen.

[illegible] U. M. heeft België zich eene eervolle plaats in de groote Europesche familie verworven. De elementen van zedelijke werkzaamheid en materiële welvaart welke dit land in zich bevat, doet het met vertrouwen de toekomst inzien die zich voor hetzelve opent."

Het overige is de weerklank op 's konings woorden. Ook de senaat verheugt zich, dat het lot van de regterlijke ambtenaren eindelijk eene verbetering zal ondergaan.

Donderdag is over het adres beraadslaagd en hetzelve met eene parigheid van stemmen der 29 tegenwoordige leden aangenomen.

In de zitting der vertegenwoordigers van gisteren heeft de minister van finantiën het budget van uitgaven en ontvangsten voor het volgend jaar aangeboden. De ontvangsten worden daarbij geraamd op 111,198,000 fr., de uitgaven op 109,962,000 fr., 't geen een batig slot geeft van 1,236,000 fr. De minister doet opmerken dat het bedrag der belastingen dat wordt gevraagd eigenlijk slechts 83,413,000 fr. bedraagt; het overige wordt gevonden uit de opbrengst van den spoorweg, de tollen, kanalen, enz. Voorts heeft de minister een wetsontwerp aangeboden, waarbij de opheffing der belasting op den voet der tegenwoordig bestaande wet wordt gevraagd; vervolgens heeft hij verscheidene finantiële documenten overgelegd.

In de zitting van Zaturdag verwacht men dat het ontwerp-adres op de troonrede zal worden gelezen.

Het dagblad van Verviers verzekert, dat de leden van den stedelijken raad besloten hebben, in massa hun ontslag te nemen, indien het bekende Koninklijk besluit niet wordt ingetrokken.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten October.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 11 Donderdag is ontvangen een koninklijk besluit, het benigt houdende dat Zr. Ms. keuze voor de betrekking van voorzitter is gevallen op Jhr. *P. van Akerlaken*.

De aftredende voorzitter, de heer *Luyben*, houdt eene korte rede, waarin hij der Kamer dank zegt voor de ondersteuning, welke hij van dezelve heeft ondervonden gedurende den tijd dat hij het voorzitterschap heeft bekleed. Hij herinnert voorts aan het gewigtige der werkzaamheden gedurende de vorige zitting, en eindigt met den wensch, dat zijn opvolger gelijke ondersteuning als hij [illegible] en dat door zijne medeleden in de thans aanvangende zitting [illegible] tot stand gebragt worden tot heil des Vaderlands, en opdat de koning de middelen hebbe om zijn onderdanen gelukkig te maken.

De heer *Luyben* verlaat hierop den voorzitterstoel, die bekleed wordt door den heer *van Akerlaken*, die mede eene korte aanspraak houdt, waarin hij der Kamer en den Koning dank zegt voor het bewijs van vertrouwen, hem door de tegenwoordige keuze geschonken. Hij ziet daarin een prikkel, om op den door hem tot nu toe, gedurende de zes jaren, dat hij lid der Kamer is, gevolgden weg voort te gaan. Hij gevoelt, dat de nieuwe pligten, welke hem worden voorgeschreven, gewigtig en moeijelijk zijn. Hij zal dezelve naar geweten vervullen. Hij hoopt echter, mogt hij daarin te kort komen, op de toegevendheid en medewerking der Kamer.

Beide toespraken zullen worden gedrukt.

Zijn ingekomen onderscheidene Koninklijke boodschappen, ten geleide van een gelijk getal ontwerpen van wet, en vergezeld van memoriën van toelichting. Het zijn:

1°. Zes ontwerpen, betrekkelijk de herziening van het 1ste boek van het Wetboek van Strafregt;

2°. Een ontwerp, houdende het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer;

3°. Een ontwerp, tot aanwijzing der middelen tot aflossing der schuld aan de Nederlandsche Handelmaatschappij;

4°. Een ontwerp, tot aflossing der 3½ per cents Amortisatie-syndicaat;

Bij dat ontwerp wordt voorgesteld, dat er eene som van ƒ 300,000 zal worden aangewend tot [illegible] van Schatkist-[illegible] tegen 4 percent, daargesteld bepalingen der wet van den 1 Mei 1[illegible] ten gevolge van het Koninklijk besluit van den 1 Mei 1844. Tevens wordt voorgesteld, dat de bedoelde som zal worden [illegible] op de middelen [illegible] bij de wet van den 6 [illegible] 1844.

5°. Een ontwerp, tot vaststelling van de salarissen der bewaarders van [illegible] het kadaster en de scheepsbewijzen;

6°. Een ontwerp, tot wijziging van de [illegible] op het geslacht;

7°. Een dergelijk ontwerp nopens de zeep, en

8°. 15 Ontwerpen van wet, tot uitvoering van art. 6 der Grondwet, nopens het stem- en kiesregt.

Al deze stukken zullen worden verzonden naar de straks te trekken afdeelingen.

Is ontvangen eene missive van den voorzitter der Eerste Kamer, welke verzoekt, dat [illegible] Kamer besluit eenig stuk, tot een aanhangig ontwerp betrekkelijk, alleen voor hare leden te doen drukken, dit uit te strekken ook voor de Eerste Kamer, naardien anders de werkzaamheden van deze belemmerd worden, zoo als in de vorige zitting eenmaal het geval is geweest, bij de behandeling van het ontwerp nopens het koloniaal batig slot. — Wordt in handen gesteld der huishoudelijke commissie, ten fine van rapport.

Is ingekomen eene missive van Z. Exc. den Minister van Koloniën, van den 14 October, ten geleide van het verslag nopens den handel en de scheepvaart van Java en Madura van 1843. Plaatsing in de boekerij.

Voorts is ingekomen eene missive van den Hoogen Raad der Nederlanden, ten geleide van eene lijst van aanbeveling van zes candidaten, tot vervulling der opene plaats in den Hoogen Raad, te weten, de heeren: Mr. *P. H. Strens*, advocaat-generaal bij het provinciaal hof van Limburg; *R. L. E. Capitaine*, officier bij de arrondissements-regtbank te Maastricht; *H. H. Geudts*, president dier regtbank; *J. J. Batta*, president van het Limburgsche hof; *C. Star Busmann*, president van het Groninger hof en Jhr. *H. E. van Panhuys*, procureur-generaal bij het Limburgsche hof.

Wordt besloten, deze lijst te doen drukken, en de verkiezing tegen eene nadere gelegenheid aldus te stellen.

Zijn ontvangen twee missives van den provinciale Staten van Friesland, ten geleide van [illegible] aan Zr. Ms., tot herziening der grondwet; en 2°. evenzeer van een koppij-adres aan den Koning, betreffende het officieus aan de leden der Kamer rondgezonden (thans officieel) aangeboden ontwerp nopens het tarief van den in-, uit- en doorvoer. Het eerste stuk wordt voor kennisgeving aangenomen. De president stelt dit ook omtrent het tweede voor.

Hieruit ontstaat echter eene discussie, waaraan deel nemen de heeren *van Dam*, *Bruce*, *Luzac*, *Verwey Mejan*, *van Goltstein*, *Thorbecke*, *Gevers*, *Faber van Riemsdijk*, *Star Busmann*, *van Heloma* en *de Kempenaer*.

Sommigen ondersteunden den voorzitter. Anderen waren van oordeel, dat dit stuk niet gelijk stond met het eerste, daar het een bij de Kamer aanhangig ontwerp betrof. Zij wilden dit stuk gedrukt hebben, om over de zoo gewigtige zaak van het tarief al het mogelijke licht te verspreiden. Nog anderen wilden het stuk aan de commissie van petitien verzonden hebben, om er verslag op uit te brengen, hetgeen echter wederom bestreden werd, omdat het geen verzoek aan de Kamer betrof, enz.

Ten slotte wordt de bloote kennisneming in omvraag gebragt, en hiertoe met 29 tegen 21 stemmen besloten.

Als nu wordt na eenige discussie in omvraag gebragt, of het stuk al dan niet zal worden gedrukt,

Met eene meerderheid van 34 tegen 19 stemmen wordt besloten [illegible] *Tegen* hebben gestemd [illegible] *Heijnen*, *Bruce*, *Oost Burchard*, *Budack Hargrove*, *van Bleyswijk*, *Repelaer*, *Michiels van Verduijnen*, *Schoneveld*, *de Monchy*, *Heffman*, *van Goltstein* en *van Akerlaken*.

Is ingekomen een aantal verzoekschriften over verschillende onderwerpen, meer bijzonder tot het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer betrekking hebbende. — Deze adressen worden verzonden aan de commissie voor de petitien, welke zamengesteld wordt uit de heeren: *Pelting*, *Storm*, *van Naamen*, *Wichers* en *Strens*.

Daarna is er overgegaan tot de samenstelling der afdeelingen voor de twee eerste maanden en uitleg [illegible] voorzitters en tweede voorzitter derzelve, de heeren: 1ste afd. *Luzac* en *van Dam van Isselt*. 2de afd. *van Goltstein* en *van Rechteren*. 3de afd. *Bruce* en *Luyben*. 4de afd. *Schoneveld* en *Star Busmann*. 5de afd. *Gevers* en *Verwey Mejan*.

Vervolgens wordt er eene commissie tot het ontwerpen van een Adres, in antwoord op de Troonrede, benoemd, en daartoe gekozen de heeren: *van Dam van Isselt*, *van Panhuys*, *Luyben*, *Sgrauck Hurgronje* en *Verwey Mejan*.

Wijders worden tot leden van de huishoudelijke commissie der kamer, gedurende de tegenwoordige zitting, herkozen de heeren *Luzac* en *Verwey Mejan*.

deelen der kamer verkozen.

Eindelijk wordt er, op voorstel van den heer *van Goltstein*, eene commissie tot herziening van het reglement van orde der Kamer benoemd. Deze zal bestaan uit de heeren *van Goltstein*, *Luzac*, *Gevers*, *Schimmelpenninck* en *van Rosenthal*.

Daarna wordt de vergadering gescheiden.

Gisteren morgen is de Commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het opstellen van een ontwerp van adres, in antwoord op de troonrede, vergaderd geweest.

Heden zal de Commissie tot herziening van het reglement van orde der Kamer hare eerste bijeenkomst houden.

— De *Staats-Courant* deelt heden eenen staat mede nopens de opbrengst der middelen in de eerste negen maanden van 1844, tegenover de opbrengst van de eerste negen maanden van 1843.

In 1844 hebben opgebragt: de directe belastingen *f* 12,858,732.83; de in- en uitgaande regten, scheepvaartregten, vuur, ton- en bakengelden *f* 4,080,118.58½; de accijnzen *f* 13,415,845.59; de registratie-, zegel- en successieregten *f* 7,219,511.24½; het regt van waarborg op gouden en zilveren werken *f* 102,619.17½; de posterijen *f* 1,005,029.53½; de loterijen *f* 472,161.

In 1843 was de opbrengst: directe belastingen *f* 13,265,015.55; in- en uitgaande regten, enz. *f* 4,058,156.03; de accijnzen *f* 12,843,787.36½; de registratie-, zegel- en successieregten *f* 7,376.672.77; regt van waarborg *f* 108,916.49; de posterijen *f* 1,022,082.82½; de loterijen *f* 494,671.

Meerder hebben opgebragt in 1844 dan in 1843: de in- en uitgaande regten *f* 21,962.55½; de accijnzen *f* 572,058.22½.

Minder hebben opgebragt in 1844 dan in 1843: de directe belastingen *f* 406,282.72; de registratie-, zegel- en successieregten *f* 157,161.82½; het regt van waarborg *f* 6,297.31½; de posterijen *f* 17,053.29; de loterijen *f* 22,510.

— De Minister van Finantien heeft door middel der *Staats-Courant* bekend gemaakt, dat van de gelegenheid, welke, ten gevolge van 's Konings besluiten van den 28sten September 1844 (*Staatsblad n°.* 49) en van den 18den October 1844 (*Staatsblad n°.* 52), *van den 7den tot en met den 22sten dezer* heeft opengestaan, tot vrijwillige verwisseling van 5 percents Nationale Schuld in 4 percents Nationale Schuld tegen den prijs van 90 het gehele, is gebruik gemaakt voor een kapitaal van *zes en dertig millioen vier honderd vier en twintig duizend vijf honderd gulden* (*f* 36,424,500).

— Bij Koninklijk besluit van den 2den October 1844, n°. 61, is de heer *J. H. Vriesdijk*, commies bij het departement van Finantien, benoemd tot directeur van de trekkingen der Koninklijke Nederlandsche Loterij.

NEDERLANDSCHE VEREENIGING TOT AFSCHAFFING VAN STERKEN DRANK.

Mijne aankondiging van dezelve in de *Bredasche Courant* als correspondent, heeft, naar ik hoor, om het die timmerman aan de straat, heeft van allerlei gepraat, menig *bel-esprit* aanleiding gegeven tot satires, pasquillen, bonmots, boddegeesterijen enz. en vele redeneringen uitgelokt. Daar ik mij openlijk aangeboden heb alle inlichtingen te geven, zet ik mij andermaal neder voor de drukpers.

Elk *bel-esprit* zij taalkundig aangemerkt, dat deze benaming meestijds eene Fransche ironie – het tegendeel zeggen van hetgeen men meent – is, en woordelijk eenen schoonen of fraaijen geest beteekent, maar zakelijk eenen geestelooze, eenen zot, *aanduidt*; van wien SALOMO zegt: » en antwoort den Sot na sijne dwaeshoyt niet, op dat gy oock hem niet gelijck en wordet. »

Ik ga daarom tot de beredeneerde aanmerkingen over:

1°. Wat verstaat men door Sterken Drank?

Het sterke hangt hier af van het gehalte wijngeest. Dit gehalte wordt gemakkelijk aangewezen door den vochtmeter of weger (hygrometer) en men zou dus eenen bepaalden graad kunnen aangeven, maar, dan zou elk lid een hygrometer en meetglas met zich dienen te voeren, dat onduenlijk is en in der daad een allervaardigst amusementje voor de bel-esprits zou opleveren. – Er wordt alzoo eene algemeen bruikbare bepaling gevorderd, en die is bevat, hoewel niet meetkundig juist, in den overbekenden . . . BORREL, van welken synonyma – gelijk beteekenende – zijn: oorlam, morgenslokjen, wippertjen, afzettertjen, in het Fransch pousse, als in pousse-diner, pousse-cafe, en allerlei pousses – slaapmuts enz. enz.

Tot dit veelsoortig geborrel zijn in ons Vaderland gebruikelijk: *a* de moutwijnen, gedistilleerd uit granen, waartoe ook behooren dat uit aardappelen, de arak uit rijst, de rum uit suikerriet, enz.; *b* de brandewijn uit de druiven, naar omstandigheden Barceloner, Cognac enz. genoemd; *c* de likeuren, waarbij te gelijk specerijen gedistilleerd zijn; zoo als: jeneverbessen voor den beruchten jenever, anijszaad voor anisette, enz.; *d* de tincturen, elixirs, of wel specerijen en vruchten, uitgetrokken door moutwijn of brandewijn, zoo als: het lego bittertjes, bessenjenever of rood, enz.

Bij deze bepaling, echter, neme men vooral ter harte, dat, geheel het lidmaatschap eene vrijwillige – morele of intime – betrekking zijnde, er geen beter toetssteen kan bestaan, dan het geweten; en dat men alzoo *quantitatief* door te veel wijn, bier, geestrijke vruchten uit compotes enz. te gebruiken, zijn gegeven woord kan breken, als *qualitatief* door den borrel.

2°. Voor het lidmaatschap teekent men vrijwillig; tegen overtreding bestaat geen straf, bevalt het niet meer, dan bedankt men, zelfs de contributie is vrijwillig; wat raakt het eenen anderen of ik sterken drank drink, wien gaat het aan of ik dien schenk: geheel de vereeniging is dus niets anders, dan eene vertooning, eene ostentatie.

In dit raisonnement erkent men geheel het bel-esprit. Oppervlakkig beschouwd is alles goud, wat er blinkt, maar inderdaad alles slechts klatergoud. – De mensch heeft tweederlei betrekking, met hare pligten: individueel, of op zich zelf bestaand schepsel, en dan heeft hij met niemand of niets te doen, dan met zijnen Schepper, zoodat, of het alle menschen een geheel van de schepping makende, en dan moet hij met alleen voor zich zelven, maar ook voor zijnen naasten zorgen. Om dit door de Godsdienst te verduidelijken: individueel kan hij zijnen Schepper overal dienen en vereeren, want de Overaltegenwoordige is aan geen plaats gebonden – hij kan dit ook zonder eenig vertoon doen; want de Almagtige kan door onze werken niet gediend worden, daar Hij niets behoeft, maar sociaal is hij, vooral ten voorbeelde van anderen, verpligt zijnen God ook openlijk te dienen op die plaatsen, waar Hij in het openbaar gediend wordt, en door zijne Godvruchtige daden of goede werken. – Dit zegt ons reeds de Natuurphilosophie, en nog meer de bijbel, in het: gedenkt den Sabbatdag aan Israël; laat u licht schijnen voor de menschen, opdat zij uwe goede werken mogen zien, enz. aan de Christenen. – Dan genoeg voor verstandigen; het bel-esprit verwijs ik naar SALOMO, bovengenoemd.

3°. Wat zullen de menschen zeggen als ik lid word? immers, dat ik aan den Drank ben en mij daardoor wil bekeeren.

Deze ongelukkige menschenvrees – wie ontkent het? houdt menigen gewilligen geest, maar zwak van vleesch, zelfs van zijne eeuwige bekeering terug en voert hem gelijk zeker Italiaansch moralist naïf beeldsprakig uitdrukt – langs eenen weg met goede voornemens geplaveid allengskens naar de hel.

De gevolgtrekking zelve is geheel onjuist, zelfs logisch valsch, en juist omgekeerd waar: tot het lidmaatschap wordt als hoofdzaak niets anders gevorderd, dan de opoffering van den borrel; het lidmaatschap bedelt niets dan individueel en maatschappelijk geluk: die dus zijnen borrel niet kan opofferen aan dit individueel en maatschappelijke geluk, is of leeg van hoofd, of koud van hart, of daartoe te veel aan den Drank verslaafd.

Het doel onzer vereeniging is geenszins alleen dronkaards bekeeren, want dan zoude het veeltijds Moorianen wasschen zijn. Wij beoogen, voornamelijk de gelegenheid tot dronkenschap weg te nemen; nog meer, wij zoeken door onthouding van *allen* Sterken Drank de menschelijke hartstogten onder het gebied der Rede te houden. Daarom tellen wij onder ons vele Leden, die den Sterken Drank niet anders dan bij naam en in deszelfs bedroevende uitwerkselen kennen – daarom hebben wij zelfs vrouwen en meisjes tot leden. Vrouwen en meisjes!! . . . herhaalt men zeker met verwondering – en mij dunkt, ik zie en hoor menig bel-esprit, dit lezende, uitschateren van lagchen; maar als hij uitgelagchen heeft en wat bedaard is, dan onderzoeke hij eens – ook reeds in Holland – of dit niet waar is, of er geene meisjes, zelfs uit de groote wereld, leden bij ons zijn, die – om mij in zijne spirituele manier van spreken uit te drukken – ijverig intrigueren om conquêtes te maken. Doch welken conquêtes? Niet van papillonneerende galants; neen, van leden der vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank; zoodat dit intrigueren allerloffelijkst is (mogelijk wel eene pia fraus uit eigenbelang, om zoodoende solide vrijers en echtgenooten te krijgen, maar zeker om solide leden der maatschappij te vormen.) En wie zal er zich over verwonderen, dat wij vrouwen of huismoeders onder ons tellen, daar er zoo veel huiselijk krakeel, huiselijk ongeluk uit het opgewonden zijn door sterken drank bestaat, al is men nog niet eens tot habituële dronkenschap gekomen. – De vrouwelijke leden zijn ons door haren onbeschrijflijken invloed op elken man bijzonder welkom; ja wij vleijen ons met alle reden, dat het lidmaatschap ook in ons Vaderland, zoo als reeds elders, tot den *echt fatsoenlijken bonton* zal komen.

Het zij mij vergund, ten volgende dezer redenen te eindigen:

1°. Hij, die een kwaad – zedelijk of individueel, maatschappelijk of sociaal – kan voorkomen en dit niet doet, ten minste niet poogt te doen, is mede oorzaak van hetzelve en dus medepligtig;

2°. De sterke drank veroorzaakt veel zedelijk en maatschappelijk kwaad; *zedelijk*. Hier beroep ik mij vooral op de Geestelijken, van welke geloofsbelijdenis ook; waarom dan ook in andere Landen zelfs de Hoogere Geestelijken – als – onder anderen – in Hannover de Bischop LÜPKE, in Silesien de Bisschop J. ATUSSEK – overige voorstanders en medehelpers der vereeniging zijn; *maatschappelijk*. Dat helaas! de policie, correctionnele en criminele audientie rollen, de kerkers —, de militaire prevoosten, kruiwagen en kogel, als gevolgen van insubordinatie, meest altoos door Sterken Drank veroorzaakt, ja, dat de schavotten, daarvan niet zelden uitgezettende en bloedige bewijzen opleverden!"

3°. De vereeniging tot afschaffing van Sterken Drank neemt de oorzaak van dit kwaad weg, tracht ze ten minste weg te nemen. Ergo

Hier make elke Overheids-persoon (geestelijk, civiel, militair) in het belang der onderdanen; elk hoofd des huisgezins, van kinderen en huisgenooten; elk heer, baas en vrouw, van dienstboden; elke nering of hantering doende (die veelal meenen, dat men om de clandisie b. v. den voerman, den schipper, den sjouwerman, enz. eenen borrel moet schenken, als of deze niet aan een glas wijn of bier of een fooitje tot ander gebruik te gewennen zouden zijn) in het belang

. . . . . DE CONCLUSIE.

D. J. W. E. DE MAN.

WELDADIGE LOTERIJ ZONDER NIETEN.

Reeds onderscheidene jaren mogten de Ondergeteekenden zich belasten met de *Directie der verloting*, van onderscheidene door hare geëerde Stadgenooten vervaardigde of bijeengebragte voorwerpen, ten behoeve van het Fonds alhier onder de hooge bescherming van H. M. onze geëerbiedigde Koningin, alhier gevestigde *Maatschappij tot leniging en opbeuring der behoeftigen, door het verschaffen van werk*, onder bijvoeging van eenige door de behoeftigen zelve aangemaakte goederen; en zagen zij zich daardoor in staat daarvan eene *loterij zonder nieten* te vormen, welke aanzienlijk tot stijving van het fonds dier hoogstweldadige Inrigting steeds heeft mogen bijdragen.

De Ondergeteekenden, voortdurend doordrongen zijnde van het groote nut, door de bedoelde Maatschappij gesticht wordende, en zich volgaarne willende bevinden, om ten dezen jare weder hunnerzijds de belangen derzelve te bevorderen, hebben dan ook, op uitnoodiging van het Bestuur, zich wel wederom de leiding van zoodanige loterij, voor het naderend winterseizoen, omstreeks de maand Februarij des volgenden jaars te houden, willen laten welgevallen.

Onder mededeeling hiervan, hebben zij vermeend de vrijheid te mogen nemen, om UWelEd. aandacht hierop te vestigen, met vriendelijke uitnoodiging om door het vervaardigen en inzenden van eenig daartoe geschikt voorwerp, deze hare welgemeende bedoelingen wel te willen ondersteunen.

EERDA, 25 October 1844.

PELS RIJCKEN, geb. Baronnesse VAN HEECKEREN. — DE GREZ, geb. DE KOK.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (25 *October*) was de koersnotering: Ned. 2½ pCt. 62⅝; 3 pCt. 75¹¹/₁₆; 5 pCt. 99½; Amort.-Syndic. 4½ pCt. 99⅜; dito 3½ pCt. 90⅛; Handelm. 147⅛; Aand. Rijn Spoorw. 103⅛; Spanje 20⅛; Onbep. st. 18⅜; 3 pCt. 35¼; Coupons Ardbins 25; Passive 6; Portug. 2½ pCt. te Lond. 51⅝; Rusland 5 pCt. 108; Certif. 1831 en 1839 99½; 4 pCt. 91⅛; Id. bij Stiegl. 90½; Polen Certif. 4 pCt. 87⅛.

GETROUWD:

M. P. J. HOLLINGERUS PIJPERS,

EN

H. E. SNOLLAERTS.

Breda, den 26. October 1844.

Heden overleed alhier zeer onverwacht vrouwe MARIA ANNA BARBARA BRONSGEEST, in den ouderdom van 32 jaren, hartelijk geliefde Echtgenoote van

A. F. J. INGENHOUSZ,

Med. Doctor.

Breda, den 23 October 1844.

*** De ondergeteekende beveelt zich in de genegene aandacht zijner geëerde Stadgenooten, tot het doen van onderscheidene COMMISSIEN, zoo binnen als buiten Breda, tot rondzegging van GEBOORTEN en STERFGEVALLEN, het doen van UITNOODIGINGEN, enz. enz.

Breda, 19 October 1844.

P. VAN STRIEN, *Groote Markt*, D, N°. 21.

De ondergeteekende recommandeert zich, langs dezen weg, in de toegenegenheid zijner Stadgenooten, tot het doen van verschillende COMMISSIEN, als rondzeggingen van GEBOORTEN en STERFGEVALLEN, enz. enz.

Breda, den 26 October 1844.

J. G. FISCHER, *Tolbrugstraat*, *Lett.* C, N°. 29.

MODE-MAGAZIJN VAN MODES.

VERFAILLESTRAAT, N°. 1, te BREDA.

W. MORLEY adverteert hiermede de NIEUWSTE ARTIKELEN voor het Winter-saizoen té hebben ontvangen en reeds in de gelegenheid is aan de DAMES eene exquise en ruime sortering van alle NOUVEAUTES te kunnen aanbieden.

De PARIJSER MODES nog niet uitgekomen zijnde, zal de vrijheid nemen de ontvangst daarvan nader te annonceren.

TENTOONSTELLING van Gewerkt, Geblazen en Gekleurd Glas.

De Heer *M. SCOTT* heeft de eer den geachten Ingezetenen van *Breda* te berigten, dat zijne wereldkende TENTOONSTELLING, Regent Street te *Londen*, en Rue Rivoli te *Parijs*, voor eenen korten tijd geopend zal zijn bij den Heer VAN ALPHEN, in het Hotel *de Kroon*.

Hij zal aldaar voorstellen de geheele zoo hoog belangrijke en leerzame Kunst van *Gewerkt, Geblazen en Gekleurd* GLAS, in verschillende vormen en kleuren, zoo door in een oogenblik een denkbeeld van dit Kunstmatig Fabricaat te geven, als door het Spinnen van Glas, à 500 ellen *in één minuut*. Hij zal ook eene rijke en eenig in hare soort zijnde verzameling van GLASWERKEN voor het Publiek ten toon stellen. In weinige minuten zal iets, op verzoek van eenig Gezelschap, in gereedheid gebragt worden; de uren der Tentoonstelling zijn des morgens van 10 tot 4 ure, en des namiddags van 6 tot 9 ure. De Entreeprijs is 50 Cts., waarvoor men een VOORWERP van die waarde bekomt, hetwelk in tegenwoordigheid der bezigtigers wordt vervaardigd.

VERKOOPING.

KAREL HENDRIK BODE, Notaris te *'s Princenhage*, zal, op *Maandag den* 28. *October* 1844, voormiddags ten 10 ure, op verzoek en ten Huize van den Heer F. TWISS, in het Huis-ten-Bosch, onder *'s Princenhage*, publiek aan de meestbiedenden

VERKOOPEN:

Mahonijhouten en geverwde Tafels, dito dito Nachttafeltjes, Uittrektafels, Mahonijhouten Speeltafels, dito Vuurschermen, dito Consoles met Spiegels, eene moderne opstaande Mahonijhouten Piano-Forte met Tabouret, Secretaire van Wortelhout, Boekenkasten, Ledekanten, Kabinetten, Hangkasten, Rustbanken, Mahonijhouten en geverwde Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Lampen en Lantaarns; Keukengereedschappen; — Tuin-, Bouw- en Melkgereedschappen, Tuinbanken, Stoelen en Tafels, Balance, Schalen en Gewigten.

Twee goede Koetspaarden, Barouchette, moderne nieuwe Calèche, Karretje, Tuigen met en zonder beslag voor twee Spannen, twee Boeren-Karren, en andere Gereedschappen, tot den Landbouw behoorende.

Eene groote hoeveelheid Struiken en ander Brandhout, Hooi, Stroo, en hetgeen verder ten Verkoop zal worden aangeboden.

Alle de GOEDEREN kunnen twee dagen, den 26sten en 27sten October bevorens, worden bezigtigd.

Betauldag 1 *Februarij* 1845, *al wat boven de* ƒ 1,50 *beloopt*.

ZEGT HET VOORT.

PUBLIEKE VERKOOPING.

Op *Dingsdag den* 29. *October* 1844, beginnende des namiddags ten 2 ure, en op *Woensdag den* 30. *October* 1844, beginnende des voormiddags ten 10 ure, zal met PUBLIEKE VERKOOPING worden in de Gewone Verkoopzaal, op de Veemarkt, te *Breda*, van eene aanzienlijke partij aan de *Koninklijke Militaire Akademie* alhier toebehorende,

BUITEN DIENST GESTELDE GOEDEREN,

WAARONDER:

114 stuks Wollen Dekens, 74 Linnen Bedden en Kussenzakken. Ruim 200 Linnen Bedlakens. 80 Tafellakens en Servetten. 230 Linnen Hemden. 140 Onderbroeken. Circa 150 Lakensche Mouwvesten en Rokken. 80 dito Broeken. Circa 300 paar Laarzen en Schoenen. Ruim 300 paar Sokken. Eene groote partij Zelfkant (Inlandsch fabrikaat). 22 Tinnen Waterpotten en 45 dito Bekers. 6 goede bruikbare Koperen Hanglampen met 2 armen.

Een pakje Gouden Chevrons. Eenige oude Knoopen. Eene partij oud Koper, als: Schakotplaten, Stormbanden, enz.

Verders verscheidene Geleijen Borden, Schotels en Bakken, Tafelmessen en Eetsschen, Handschoenen, Policiemutsen, Halsdassen, Zakdoeken, en hetgeen er verder ten Verkoop zal worden aangeboden.

Gemelde GOEDEREN zijn op den eersten Verkoopdag (*Dingsdag*) des voormiddags van 10 tot 12 uren, aldaar voor een ieder te zien.

ZEGT HET VOORT.

TE KOOP:

1200 Eiken- en 500 Beuken-Heesters.

Eikelen en Kastanjes.

Te bevragen bij P. PETERS, te *Bavel*.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is uitgegeven en alom verzonden:

BEGINSELEN DER NEDERLANDSCHE SPRAAKLEER VOOR SCHOOLGEBRUIK,

DOOR

G. KUIPER, HZ.,

Luits-Ingenieur bij de Koninklijke Militaire Akademie.

Prijs 80 Cents.

Deze *Beginselen* zijn, als verkorting van het eerste gedeelte der *Handleiding tot de beoefening der NEDERLANDSCHE TAAL, en DE LETTERKUNDE, aan de Koninklijke Militaire Akademie*, door denzelfden Schrijver, bijzonder geschikt voor hen, die zich voor het examen tot toelating aan voormelde Inrigting wenschen voor te bereiden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.